

Copyright©

Bu kitabın her hakkı yayinevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan ve yayinevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN
978-625-96712-7-7

BS082820-02

YAYIN
KOORDİNATÖRLERİ

ALİ ÖZCAN
VEYSEL GÜL

İLETİŞİM

avayinlari
Av Yayınları
avayinlari@gmail.com
Av Yayınları

DİZGİ

Av Yayınları Dizgi Birimi

GRAFİK TASARIM

İBRAHİM KOÇ

ÖN SÖZ

Ortaokul dönemi ve LGS hazırlık süreci; uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuktur. AV YAYINLARI olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı kendimize görev biliriz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankalarımızla ortaokula ve LGS'ye hazırlık aşamasında başarınızı daha yukarılara taşımak ve hedeflerinize ulaşmanızı sağlamak temel amacımızdır.

Kitabımızdaki **Mavi** renkli bölümler, temel seviye sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümleri çözerek ilgili konunun temel becerilerini edinmiş olacaksınız. **Mavi** bölümde yapamadığınız soru olduğu takdirde **yeşil** bölüme lütfen geçmeyiniz. Önce eksik konularınızı gideriniz.

Kitabımızdaki **yeşil** renkli bölümler, orta seviye sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümleri çözdükten sonra ilgili konuya ait birçok soruyu çözebilir duruma gelmiş olacaksınız. **Yeşil** bölümler aslında **mavi** ile **turuncu** bölümler arasında bir köprü görevi niteliğinde oluşturulmuş bölümlerdir.

Kitabımızdaki **turuncu** renkli bölümler, orta ve üzeri seviye sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümleri de başarıyla bitirdiğinizde ilgili konuya tüm hatlarıyla hakim olacaksınız.

Bölüm sonlarındaki **pembe** renkteki ADS (Akıllı Değerlendirme Sınavları), MEB soruları düzeyinde ve sonlarındaki optikleri kodladığınız takdirde bu kitabı alanlar arasındaki sıralamanızı gösteren size rehber olacak testlerdir. Özgün ve yeni nesil sorulardan oluşan bu testler ile sınav sorularını daha kolay analiz edebilecek ve sınavlara gerçek anlamda hazır olacaksınız.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen deneyimli yazarlarımıza ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Kitabımızın sizleri hedeflerinize taşıması dileğiyle...

AV OLMADAN SINAV OLMAZ!

ALİ ÖZCAN - VEYSEL GÜL
AV YAYINLARI YAYIN KOORDİNATÖRLERİ

BASKI VE CİLT :

AV AKILLI VERSİYON YAYINLARI

Ostim, 1207 Sk ostim No:3 c-d, 06374 Ostim Osb/Yenimahalle/Ankara

İletişim : 0 (850) 302 20 90 - 0 (549) 814 44 13

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden ilâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

MEHMET ÂKİF ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakrüzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

AV YAYINLARI

1. ÖĞRENME ALANI

BİRLİKTE YAŞAMAK	5
Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller	6
Kültürel Bağlarımızın ve Milli Değerlerimizin	
Toplumsal Birlikteliğe Etkisi	16
Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri	26
Öğrenme Alanı Değerlendirme Testi	36

2. ÖĞRENME ALANI

EVİMİZ VE DÜNYA	41
Ülkemizin, Kıtaların ve Okyanusların Konum	
Özellikleri	42
Doğal ve Beşerî Çevre Özellikleri	
Arasındaki İlişki	52
Ülkemizin Türk Dünyasıyla Kültürel	
İş Birlikleri	62
Öğrenme Alanı Değerlendirme Testi	72

3. ÖĞRENME ALANI

ORTAK MİRASIMIZ	77
Türkistan'da Kurulan İlk Türk Devletleri'nin	
Medeniyetimize Katkıları	78
VII-XIII. Yüzyıllar Arasında İslam Medeniyetinin	
İnsanlığın Ortak Mirasına Katkıları	90
İslamiyet'in Kabulüyle Türklerin	
Sosyal ve Kültürel Hayatlarında Meydana	
Gelen Değişimler	102
XI-XIII. Yüzyıllar Arasında Meydana Gelen	
Askeri Mücadelelerin Anadolu'nun Türkleşmesi	
ve İslamlaşmasına Katkıları	116
Öğrenme Alanı Değerlendirme Testi	130

4. ÖĞRENME ALANI

YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ	134
Yönetimin Karar Alma Sürecini	
Etkileyen Unsurlar	136
Temel Hak ve Sorumlulukların Toplumsal	
Düzenin Sürdürülmesindeki Önemi	146
Dijitalleşme ve Teknolojik Gelişmelerin	
Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarına Etkileri	156
Öğrenme Alanı Değerlendirme Testi	163

5. ÖĞRENME ALANI

HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ	
Ülkemizin Kaynakları ve Ekonomik Faaliyetler	170
Ekonomik Faaliyetler ve Meslekler	180
Tasarlanan Bir Ürünün	
Yatırım ve Pazarlama Süreci	190
Öğrenme Alanı Değerlendirme Testi	196

6. ÖĞRENME ALANI

TEKNOLOJİ ve SOSYAL BİLİMLER	
Ulaşım ve İletişim Teknolojilerinin	
Kültürel Etkileşimdeki Rolü	204
Telif ve Patent Süreci	214
Öğrenme Alanı Değerlendirme Testi	223

CEVAP ANAHTARI	228
-----------------------------	------------

AV YAYINLARI

1. ÖĞRENME ALANI

BİRLİKTE YAŞAMAK

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller

Kültürel Bağlarımızın ve Millî Değerlerimizin

Toplumsal Birlikteliğe Etkisi

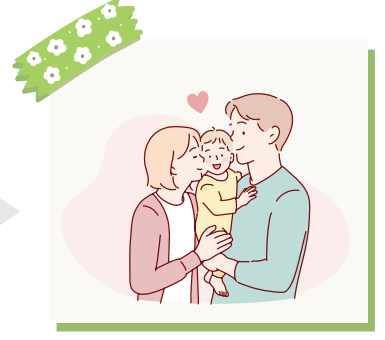
Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Grup Nedir?

Ortak bir amaç için bir araya gelen birbirleriyle etkileşim içinde **olan insan topluluğu**dur.

- Aile, okul arkadaşları, spor takımı veya müzik kulübü gibi farklı gruplar vardır.
- Herkes **birden fazla** gruba dâhil olabilir ve bu gruplar içinde **farklı roller** edinebilir.

Rol Nedir?

Toplum içinde bireylerden, ait oldukları konuma göre beklenen davranışlardır.

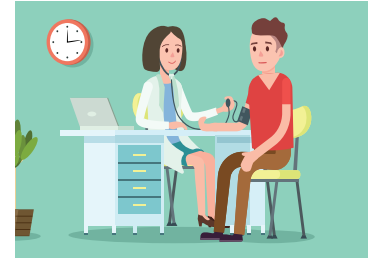
- Rol, bireylerin toplum içindeki konumlarını gösterir.
- Örneğin;** bir öğrenciden okula gitmesi gibi rolüne uygun bir davranış beklenir.

Sorumluluk Nedir?

Kişinin kendi davranışlarının sonuçlarını kabul etme ve üzerine düşen görevleri yerine getirme yükümlülüğüdür.

Hak nedir?

Bir özgürlüğün sağlanması için kişiye anayasa ve kanunlar ile tanınmış yetkilidir. **Örneğin;** her vatandaşın sağlık hakkı vardır.

Bireyler, hayatlarının farklı dönemlerinde çeşitli gruplara dâhil olurlar. Örneğin, bir çocuk ilk olarak ailesinin bir üyesi olarak doğar. Okula başladığında öğrenci rolünü üstlenir. Zamanla okul tiyatrosuna, basketbol takımına veya izci kulübüne katılarak farklı roller üstlenebilir. Bu süreç, bireyin toplumsal gelişimini ve sosyal becerilerini destekler.

Rollerimizden bazılarını **doğuştan** kazanırız bazılarını ise **sonradan** ediniriz.

ROL ÇEŞİTLERİ

Doğuştan Kazandığımız Bazı Roller	Sonradan Edindiğimiz Bazı Roller
Çocuk	Öğrenci
Kardeş	Sınıf başkanı
Evlat	Kulüp üyesi
Torun	Öğretmen, doktor ve mühendis gibi meslekler

- Bireylerin dâhil oldukları gruplar ve bu gruplardaki rolleri zaman içinde değişebilir. Çocukluk döneminde aile içinde bir rol üstlenirken, eğitim sürecinde farklı sosyal gruplara katılırız. Bu değişim kaçınılmazdır ve gelişimimiz için gereklidir.
- Bir bireyin aynı anda birden fazla rolü bulunabilir.

- Zaman içerisinde içinde bulunduğumuz gruplar ve bu gruplarda edindiğimiz roller değişebilir.
- Bazı rollerimiz hayat boyu devam eder ve bu süre içinde rolümüz aynı kalsa da sorumluluklarımız değişir.
- Toplum içinde sahip olduğumuz roller bize çeşitli haklar kazandırdığı gibi aynı zamanda da bazı sorumluluklar yükler. Aşağıda bununla ilgili verilen tabloyu inceleyelim.

DÖNEM	DÂHİL OLUNAN GRUP	SAHİP OLUNAN ROLLER	ROLLERİN HAKLARI	ROLLERİN SORUMLULUKLARI
Çocukluk	Aile	Çocuk	Sevgi ve güvende olma hakkı	Ailesine karşı saygılı olmak
Gençlik	Okul	Öğrenci	Eğitim hakkı	Derslerine çalışmak
Yetişkinlik	İş yeri	Çalışan	Çalışma hakkı	Görevini yerine getirmek

- Yaşantımız süresince çeşitli gruplara dâhil oluruz ve bu gruplarda çeşitli roller ediniriz. Hayatımızdaki ilk grup ailemizdir. Aile içinde edindiğimiz roller ilk sosyal deneyimlerimizi oluşturur. Daha sonra akraba, arkadaş, okul, sınıf, müzik, spor ve çeşitli meslek grupları içerisinde yer alırız.
- Dâhil olduğumuz gruplardaki rollerimiz sayesinde toplumsal bilincimiz ve bir gruba ait hissetme duygumuz gelişir.

ETKİNLİK - 1

Aşağıdaki cümlelerde belirtilen durumu inceleyerek kişinin hangi gruba ait olduğunu ve hangi rolü üstlendiğini yazınız.

	Cümle	Grup	Rol
1.	Hastaları muayene ederim.		
2.	Sınıfta ders anlatırım.		
3.	Arkadaşlarımla maç yaparım.		
4.	Evimizin temizliğine yardım ederim.		
5.	Müşterilere ürün tavsiye ederim.		
6.	Grubumuzda gitar çalarım.		
7.	Hastaları tedavi eden doktora yardımcı olurum.		

ETKİNLİK - 2

Aşağıdaki rolleri ilgili olduğu sorumluluklar ile eşleştiriniz?

ROLLER

1. Doktor Ela →
2. Öğretmen Meryem →
3. 6. Sınıf öğrencisi Ceylin →
4. Asker Ekrem →
5. Kaleci İbrahim →

SORUMLULUKLAR

- A Vatanı korumak
- B Gol yememek
- C Hastaları iyileştirmek
- D Ders çalışmak
- E Bilgi öğretmek

ETKİNLİK-3

Aşağıda bazı roller verilmiştir. Bu rollerin hangi grup ile ilgili olduğunu örnekteki gibi yazınız.

Örnek Cümle

Doktorlar bu gruba aittir.

1.

Öğretmenler ve öğrenciler bu gruba aittir.

2.

Futbolcular, antrenörler ve hakemler bu gruba aittir.

3.

Gazeteciler, editörler ve yazarlar bu gruba aittir.

4.

Şarkıcılar, müzisyenler ve besteciler bu gruba aittir.

ETKİNLİK-4

Aşağıdaki bilgilerden doğru olanların sonuna “✓”, yanlış olanların sonuna “✗” işareti koyunuz.

BİLGİLER

1.

Her birey, sadece bir gruba ait olabilir.

2.

Aile, bireyin doğuştan içinde bulunduğu bir gruptur.

3.

Bir kişi aynı anda farklı gruplarda farklı roller üstlenebilir.

4.

Spor takımları, ortak bir amaç etrafında birleşmiş gruplardır.

5.

Grupların üyeleri arasında iş birliği ve iletişim olmalıdır.

6.

Sadece iş yerlerinde çalışan insanlar gruplara dahildir, öğrenciler grup oluşturamaz.

7.

Bir kişinin sahip olduğu roller zamanla değişebilir.

8.

Aile içinde herkesin sorumlulukları aynıdır.

9.

Aynı gruptaki herkesin rolü ve sorumlulukları tamamen aynıdır.

10.

Bir kişi hem öğrenci hem sporcu hem de kardeş olabilir.

1. Bir bireyin toplum içindeki belirli bir görevi üstlenmesine ne ad verilir?
- A) Grup B) Rol
C) Sorumluluk D) İş birliği
2. Aşağıdakilerden hangisi doğuştan sahip olunan bir roldür?
- A) Öğretmen B) Öğrenci
C) Torun D) Futbolcu
3. Okul, spor takımı ve aile gibi yapılar ortak amaçları olan gruplardır.
- Aşağıdakilerden hangisi bir grup olarak kabul edilemez?**
- A) Mahallede yaşayan komşular
B) Aynı hedef için çalışan proje ekibi
C) Sınıfta eğitim gören öğrenciler
D) Kitap okuyan bir birey
4. Aşağıdakilerden hangisi grup üyesinin sorumluluklarından biri değildir?
- A) Grup içindeki kurallara uymak
B) Kendi çıkarlarını grup çıkarlarının önüne koymak
C) İş birliği yapmak
D) Saygılı davranmak
5. Grup ve rollerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- A) Bir kişi aynı anda farklı gruplara dahil olabilir.
B) Gruplar içindeki roller zaman içinde değişebilir.
C) İnsanlar yalnızca zorunlu gruplara dahil olabilir.
D) Grup üyeleri ortak bir amaç doğrultusunda hareket eder.
6. Aşağıdakilerden hangisi bireyin zaman içinde değişebilecek rollerinden biridir?
- A) Torun B) Öğrenci
C) Kardeş D) Evlat
7. Aşağıdakilerden hangisi bir gönüllü grup örneğidir?
- A) Aile B) Spor kulübü
C) Askerlik D) Okul
8. Mehmet okulda öğrenci, evde kardeş, mahallede futbol takımının kaptanıdır.
- Mehmet'in bu durumuyla ilgili,**
- I. Sadece bir rolü vardır.
II. En önemli rolü öğrenciliktir.
III. Birden fazla grupta farklı roller üstlenmiştir.
- İfadelerinden hangileri söylenebilir?**
- A) Yalnız II B) Yalnız III
C) II ve III D) I, II ve III

9. Aile içinde çocuk rolümüz bulunmaktadır. Çeşitli rollerimizin getirdiği hak ve sorumluluklarımız vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi aile içindeki sorumluluklarımız arasında yer almaz?

- A) Kendi eşyalarını toplamak
- B) Evdeki kurallara uymak
- C) Okul kurallarına uymak
- D) Aile bireylerine yardım etmek

10. Bir grup içinde bireylerin farklı rolleri olabilir. Aşağıda bazı roller verilmiştir.

- Sınıf başkanı olmak
- Takım kaptanı olmak
- Ailede ebeveyn rolü üstlenmek

Bu rollerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğuştan gelen roller arasındadır.
- B) Zorunlu olarak üstlenilen rollerdir.
- C) Bireyin değişmeyecek rolleri arasındadır.
- D) Bireyin içinde bulunduğu gruba bağlı olarak şekillenir.

11. Bir grubun oluşabilmesi için aşağıdakilerden hangisi gerekli değildir?

- A) Ortak bir amaç olması
- B) Birden fazla kişi bulunması
- C) Bireyler arasında iş birliği yapılması
- D) Aynı yaş grubundan insanların bulunması

12. Bir grup içinde bireylerin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmemesi aşağıdakilerden hangisine yol açabilir?

- A) Grup üyelerinin birbirine daha fazla güven duymasına ve iş birliğinin artmasına
- B) Ortak hedeflere ulaşma sürecinin aksamasına ve grupta uyumsuzluk yaşanmasına
- C) Grup üyelerinin kişisel sorumluluklarından tamamen bağımsız hareket etmesine
- D) Grubun içinde herkesin bireysel olarak daha fazla özgürlük kazanmasına

13. Aşağıdakilerden hangisi bir grubun içindeki rollerin zamanla değişebileceğine en iyi örnektir?

- A) Bir öğrenci, mezun olduktan sonra öğretmen olup aynı okulda ders vermeye başlayabilir.
- B) Bir futbolcu, kariyeri boyunca hep aynı takımda ve aynı pozisyonda oynar.
- C) Bir grup içinde bir kez lider seçilen kişi, o rolü hayat boyu sürdürmek zorundadır.
- D) Aile içinde herkesin sorumlulukları ve görevleri yaşamı boyunca değişmeden kalır.

14. Okul içinde öğrenci rolümüz bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğrenci rolünün gerektirdiği sorumluluklar arasında gösterilemez?

- A) Aile büyüklerine saygı göstermek
- B) Derse zamanında gelmek
- C) Okul malzemelerini düzenli kullanmak
- D) Arkadaşlarına ve öğretmenlerine saygı göstermek

1. Ali, okulda sınıf başkanıdır. Aynı zamanda okulun tiyatro kulübüne üyedir. Hafta sonları ailesiyle birlikte vakit geçirir. Bir gün öğretmeni, sınıfta grup çalışması yaparken liderlik rolünü başka bir arkadaşının üstlenmesini ister.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Bir birey, içinde bulunduğu gruba göre farklı roller alabilir.
- B) Ali, her grupta aynı rolü üstlenmek zorundadır.
- C) Ali, her zaman liderlik rolünde olmalıdır.
- D) Bir kişi sadece tek bir gruba ait olabilir.

2. Öğrenciler arasında yapılan bir ankette şu sonuçlar elde edilmiştir:

- % 60'ı bir spor kulübüne üyedir.
- % 45'i bir sanat kulübünde yer almaktadır.
- % 30'u hem spor hem de sanat kulübüne üyedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Spor kulübüne üye olanlar başka hiçbir kulübe katılamaz.
- B) Aynı anda birden fazla gruba üye olmak mümkündür.
- C) Sanat kulübüne üye olan herkes aynı zamanda spor kulübüne de üyedir.
- D) Grupların üyeleri zaman içinde değişmez.

3. Ortaokul 6. sınıf öğrencisi olan Emir, akşam eve geldiğinde önce ailesiyle sohbet etti. Daha sonra küçük kardeşine ödevlerinde yardımcı oldu ve birlikte oyun oynadılar. Son olarak kendi ödevlerini yaparak günü tamamladı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Emir'in evde üstlendiği rollerden biri değildir?

- A) Kardeş
- B) Öğrenci
- C) Evlat
- D) Grup lideri

4. Bireyler, içinde bulundukları gruplarda farklı roller üstlenirler. Bu rollerin bazıları bireyin doğuştan sahip olduğu rollerken, bazıları ise sonradan kazandığı roller olarak tanımlanır. Bir kişinin doğuştan sahip olduğu roller genellikle değişmezken, sonradan kazandığı roller zaman içinde farklılaşabilir. Örneğin, bir kişi doğuştan evlat veya kardeş rolüne sahip olurken, öğretmen, doktor veya öğrenci gibi roller sonradan kazanılır.

Buna göre roller ile ilgili,

- I. Sonradan kazanılan roller, bireyin yaşam sürecinde değişebilir.
- II. Aynı kişi, farklı gruplarda farklı roller üstlenebilir.
- III. Doğuştan sahip olunan roller daha önemlidir.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5.

A Millî Kadın Voleybol Takımı

Uluslararası alanda elde ettiği başarılarla Türkiye'yi temsil eden örnek bir takım

TAKIM RUHU İLE HAREKET EDİYORLAR

- Takım içerisinde pasör, smaçör, libero gibi roller, hem oyun içindeki görev paylaşımını hem de takımın başarısını doğrudan etkiler.
- Her oyuncunun kendi rolünü en iyi şekilde yerine getirmesi, takımın hedeflerine ulaşmasında kritik bir öneme sahiptir.

Aynı zamanda oyuncular, millî bir takımın parçası olmanın verdiği sorumlulukla hem saha içinde hem de dışında topluma örnek olacak davranışlar sergilemek zorundadır.

Buna göre voleybol grubu ile ilgili,

- Grup içindeki belirlenen roller değişmez.
- Rollerin ihmal edilmesi, grup içi iş birliğinin önüne geçer.
- Rol dağılımı, hem bireysel katkıyı hem de ortak amacı destekler.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

6. İlk grubumuz olan ailede çocuk ve kardeş rolleriyle sosyal yaşamı öğreniriz. Akrabalarımızla kurduğumuz gruplarda sevgi ve saygı gibi duyguları geliştiririz. Okulda öğrenci, sınıf başkanı gibi roller alarak hem eğitim alır hem de sosyalleşiriz. Müzik, spor, gönüllülük gibi farklı alanlarda da çeşitli roller üstlenerek kişisel gelişimimizi sürdürürüz. Yetişkinlikte ise iş yaşamına katılarak mesleki rolleri üstleniriz. Tüm bu roller, sosyal hayata uyum sağlamamıza yardımcı olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, yaşamı boyunca farklı gruplarda farklı roller üstlenir.
 B) Roller, zamanla değişerek kişisel ve sosyal gelişime katkı sağlar.
 C) Bireyler farklı gruplarda çeşitli roller üstlenerek deneyim kazanırlar.
 D) Sosyal roller çoğunlukla çocuklukta öğrenilir, yetişkinlikte pek değişmez.

A) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların sonuna “D”, yanlış olanların sonuna “Y” yazınız.

İFADELER

1. Bir kişi, aynı anda birden fazla gruba dahil olabilir.
2. Aile, bireyin doğuştan içinde bulunduğu bir gruptur.
3. Sınıf başkanı olmak, doğuştan gelen bir roldür.
4. Futbol takımları, ortak amaç için bir araya gelmiş bir gruptur.
5. Kişinin üstlendiği roller hayatı boyunca hiç değişmez.

B) Aşağıdaki rolleri ilgili olduğu gruplar ile eşleştiriniz.

ROLLER

GRUPLAR

1.

Öğrenci

2.

Takım kaptanı

3.

Doktor

4.

Kardeş

5.

Şef garson

A

Aile

B

Restoran

C

Okul

D

Hastane

E

Spor kulübü

C) Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Ailenizde, okulunuzda ve sosyal hayatınızda sahip olduğunuz üç farklı rolü yazınız. Bu rollerin gerektirdiği sorumlulukları açıklayınız.

Rollerim

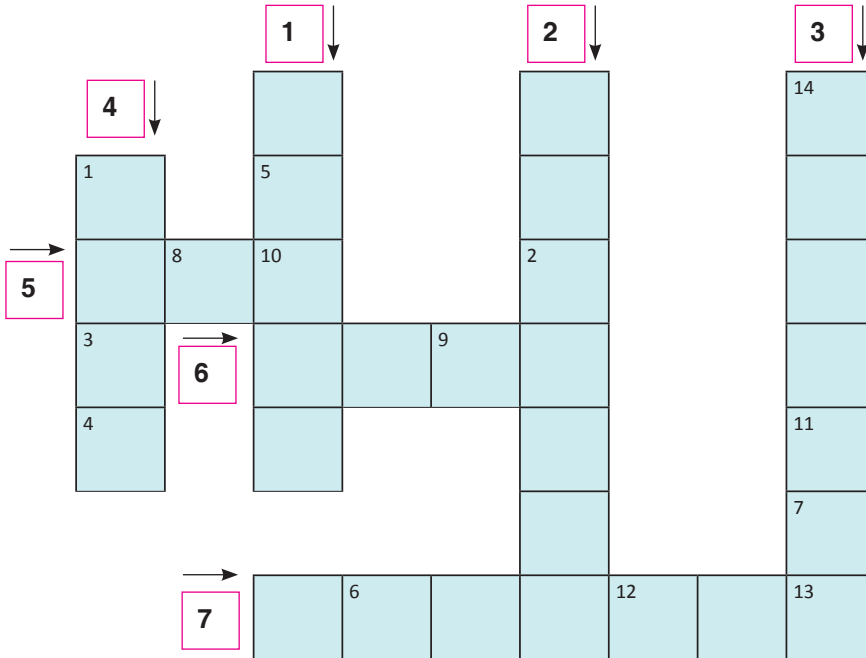
Sorumluluklarım

1.
2.
3.

-
-
-

2. Gelecekte hangi rolleri üstlenmek istersiniz? Neden?

D) Aşağıda verilen kesişen bulmacayı dikkatlice çözünüz. Bulmacada yer alan numaralandırılmış kutucuklardaki harfleri kullanarak aşağıdaki şifreyi oluşturunuz.

Yukarıdan aşağıya

1. Aile içinde üstlendiğimiz bir roldür.
2. Sonradan kazandığınız roldür.
3. Markette üstlendiğiniz rollerden biridir.
4. Ortak bir amaç veya çıkar etrafında toplanmış, üyeleri arasında etkileşim ve iletişim olan, birbirini tanıyan ve belirli bir süre boyunca birlikte olan en az iki kişiden oluşan toplumsal bir yapıdır.

Soldan sağa

5. Bir grup içerisinde üstlenilen görevdir.
6. Yer aldığınız ilk gruptur.
7. Tiyatro salonunda koltuktaki roldür.

ŞİFRE:

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	----	----	----	----	----

Kültürel Bağlarımız ve Millî Değerlerimiz

Toplamları bir arada tutan en önemli unsurların başında ortak kültürel bağlar ve millî değerler gelir. Dil, din, tarih, sanat ve gelenek-görenek gibi unsurlar, bir milletin kimliğini oluşturur ve toplumsal birliği güçlendirir. Kültürel bağlarımız ve millî değerlerimiz, bireyler arasında dayanışmayı ve birlik ruhunu geliştirerek toplumsal bütünlüğün korunmasına katkı sağlar.

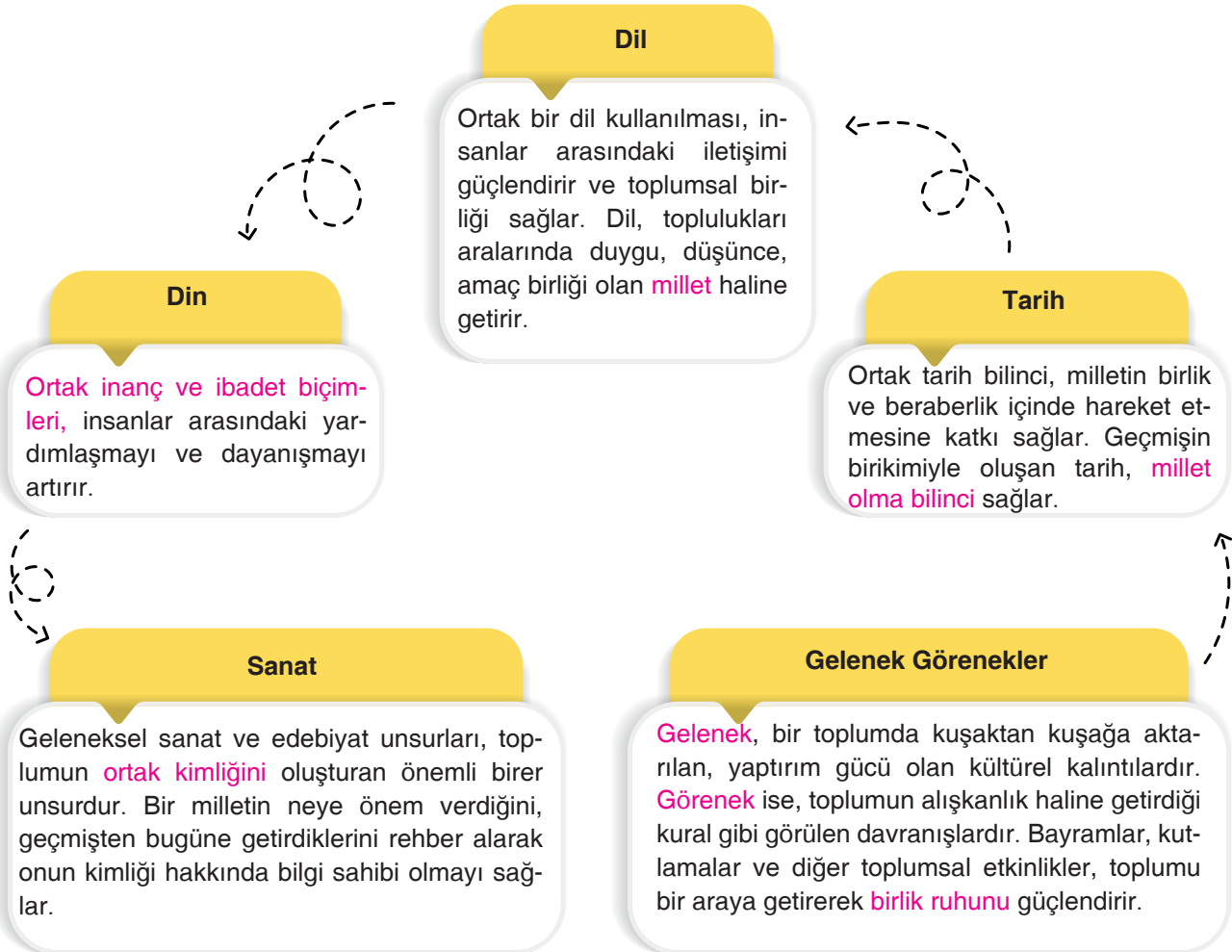
Kültür; bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan geçmişten beri değişerek ve zenginleşerek devam eden kendine özgü inançları, örf ve adetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve davranış tarzıdır.

Millî kültür; bir millete kimlik kazandıran, diğer milletlerle arasındaki farkı belirlemeye yarayan, tarih boyunca meydana getirilen o millete ait maddî ve manevî değerlerin bütünüdür. Milletçe sahip olduğumuz kültürel değerler bizim millî kimliğimizi oluşturur.

Millî değer; bir milleti bir arada tutan; o milletin tarihinden, kültüründen, dilinden, dininden ve yaşam biçiminden gelen ortak inanç, düşünce ve davranışlardır. Adalet, dürüstlük, hoşgörü, saygı, vatanseverlik, bayrak sevgisi, özgürlük vb. millî değerlerimizdendir.

Kültürel bağlarımız ve millî değerlerimiz, toplumsal dayanışmayı ve yardımlaşmayı artıran en önemli faktörlerdendir.

Kültürü Oluşturan Unsurlar

Millî ve Dinî Bayramların Toplumsal Birliğe Etkisi

Millî ve dinî bayramlar, toplumu bir araya getiren en önemli unsurlardandır. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı gibi millî bayramlar, milletimizin bağımsızlık mücadelesini ve ortak değerlerini hatırlatarak millî bilinci güçlendirir. Ramazan ve Kurban Bayramı gibi dinî bayramlar ise insanlar arasındaki yardımlaşmayı ve dayanışmayı artırarak toplumsal birlik ve beraberliği destekler.

Bayrağımıza ve Ülkemize Yönelik Tehditler Karşısında Toplumsal Birlik

Tarih boyunca, bayrağımız ve ülkemize yönelik tehditler karşısında milletimiz birlik içinde hareket etmiş ve vatanseverlik ruhu ile bütünleşmiştir. Özellikle Kurtuluş Savaşı, 15 Temmuz hain darbe girişimi ve diğer ulusal tehditler karşısında gösterilen dayanışma, toplumumuzun bölünmez bir bütün olduğunu göstermektedir. Bu gibi durumlarda halkımız tek yürek olarak hareket etmektedir.

Afetler Karşısında Toplumsal Dayanışma

Afetler, toplumsal dayanışmanın en fazla görüldüğü zamanlardan biridir. Deprem, sel ve yangın gibi felaketler karşısında milletimiz, yardımlaşma ve dayanışma ruhu ile harekete geçerek zarar gören bölgelere destek olmaktadır. Gönüllü yardım ekipleri, yardım kampanyaları ve devlet kurumlarının desteği, toplumsal birliği perçinlemektedir.

Kültürel bağlarımız ve millî değerlerimiz, toplumsal birlik ve beraberliğin en temel unsurlarındandır. Ortak dil, tarih, sanat, din ve gelenekler, milletimizi bir arada tutan değerlerdir. Millî ve dinî bayramlar, toplumu birleştirirken, tehditler ve afetler karşısında gösterilen dayanışma ve yardımlaşma ruhu, milletimizin birlik ve beraberlik anlayışının ne kadar güçlü olduğunu göstermektedir. Vatanseverlik ve sorumluluk bilinciyle hareket eden bireyler, toplumsal bütünlüğün korunmasına katkı sağlayarak güçlü bir toplum oluşturmaya yardımcı olmaktadır.

Birlik ve Beraberlik: Zor Zamanlarda Tek Yürek Olmak

Bir milletin gücü, yalnızca ordusuyla ya da ekonomisiyle değil; zor zamanlarda gösterdiği dayanışmayla ölçülür. Türk milleti, tarihi boyunca felaketler, savaşlar ve afetler karşısında birbirine sırtını dönmeyip omuz omuza vererek ayakta kalmıştır. Çünkü bu milletin mayasında yardımlaşmak, paylaşmak ve birlikte başarmak vardır.

2023 yılında yaşanan büyük deprem, sadece binaları değil, kalpleri de sarstı. Ancak bu sarstıntının ardından yükselen en güçlü ses, "Yalnız değilsiniz!" oldu. Yüz binlerce insan, yaşadığı şehirden kilometrelerce uzaklıktaki kardeşleri için seferber oldu. Bir ülke, tek bir aile gibi hareket etti.

Sadece kurumlar değil, bireyler de adeta bir gönül seferberliği başlattı. Elindekini paylaşan çocuklardan, emeğini sunan gönüllülere kadar herkes aynı sorumluluğu hissetti. Bir lokma ekmeğini bölüşen yaşlı bir dede ile yardım için uyumadan çalışan bir sağlıkçı, aynı milletin aynı ruhunu temsil etti.

Bu süreçte anlaşıldı ki: Beraberlik, yalnızca aynı yerde bulunmak değil, aynı duyguda birleşebilmektir. Bir ulusun yüreği aynı anda aynı acıyla titreyebiliyorsa, o milletin sarsılması mümkün değildir.

ETKİNLİK-5

Aşağıdaki bilgilerden doğru olanların sonuna “✓”, yanlış olanların sonuna “x” işareti koyunuz.

BİLGİLER

- Ortak dil kullanımı, toplumsal birliği artıran önemli bir etkidir.
- Millî ve dinî bayramlar, sadece tatil yapmak için kutlanır.
- Gelenek ve görenekler, toplumun kültürel bağlarını güçlendirir.
- Toplumsal birlik ve dayanışma için tarih bilinci önemli değildir.
- Sanat ve edebiyat, bir milletin ortak kimliğini oluşturan unsurlardandır.

ETKİNLİK-6

Aşağıdaki kavramları ilgili açıklamalarla eşleştiriniz.

KAVRAM

AÇIKLAMALAR

1.

Dil

A

Türk milletinin geçmişte yaşadığı olayları, zaferleri ve mücadeleleri kapsar.

2.

Dil

B

Toplumsal inanç sistemini ve ibadetlerini düzenleyen önemli bir unsurdur.

3.

Tarih

C

İnsanlar arasındaki iletişimi sağlayarak birlik ve beraberliği artırır.

4.

Sanat

D

Ortak kültürel değerleri yansıtan edebi ve görsel eserleri içerir.

5.

Gelenek-Görenek

E

Bayramlar, düğünler, yöresel yemekler gibi toplumun ortak yaşam biçimlerini kapsar.

ETKİNLİK-7

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazınız.

1.

Millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında en önemli unsurlardan biri ortak kullanımıdır.

2.

....., Türk milletinin geçmişte yaşadığı önemli olayları öğrenmemizi sağlayan bilim dalıdır.

3.

Düğünler, bayramlar ve asker uğurlamaları gibi etkinlikler adı verilen kültürel bağlarımızı oluşturur.

ETKİNLİK - 8

Aşağıda kültürel bağlarımız ve millî değerlerimizle ilgili harfleri karışık şekilde verilmiş şifreli kelimeleri çözerek kelimelerin düzgün hallerini ilgili alanlara yazınız.

1.

RİTAH

2.

LEGNKEE

3.

YBARMA

4.

NASAT

ETKİNLİK - 9

Aşağıdaki olayların hangi kültürel bağı vurguladığını belirleyerek boş bırakılan yerlere yazınız.

1.

Ahmet ve ailesi her Ramazan Bayramı'nda büyüklerini ziyaret eder. Bu gelenek, toplumda hangi kültürel bağı güçlendirir? _____

2.

Öğrenciler, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda sınıfta gösteri yaparak kutlama yapar. Bu etkinlik hangi millî değere örnektir? _____

3.

Hatice Nine, torununa "El elden üstündür." atasözünü öğretiyor. Bu durum hangi kültürel unsura örnektir? _____

ETKİNLİK - 10

Aşağıdaki ipuçlarına göre doğru kelimeyi bularak boşlukları doldurunuz.

Yönerge: İlk harfleri verilen kelimeleri bulun ve kutulara yazın.

1	2	3	4	5	6	7
T	—	—	—	—	—	—
G	—	—	—	—	—	—
D	—	—	—	—	—	—

İpuçları:

- Geçmişte yaşanan olayları anlatan bilim dalı.
- İnsanların ortak yaşama biçimlerini ifade eden kelime.
- Bir milleti birleştiren ortak inanç ve ibadetler bütünü.

1. Bir toplumda insanların birbirine güvenmesi, ortak değerleri paylaşması ve aynı amaç doğrultusunda hareket etmesi için aşağıdakilerden hangisinin daha önemli olduğu söylenebilir?
A) Ekonomik kazanç
B) Kültürel ve millî değerler
C) Bireysel çıkarlar
D) Siyasi görüş ayrılıkları
2. Aşağıdakilerden hangisi, toplumsal birlik ve beraberliği destekleyen unsurlar arasında yer almaz?
A) Ortak tarih bilinci
B) Dinî ve millî bayramlar
C) Kültürel çatışmalar
D) Gelenek ve görenekler
3. Aşağıdakilerden hangisi, toplumsal birliği zayıflatacak bir durumdur?
A) Ortak kültürel mirasa sahip olmak
B) Geçmişteki önemli olayları hatırlamak
C) Toplumun farklı kesimleri arasında dayanışmayı artırmak
D) Toplumu oluşturan gruplar arasındaki ortak değerleri yok saymak
4. Aşağıdaki durumlardan hangisi, bir milletin kültürel değerlerini kaybetmesine neden olabilir?
A) Geleneksel sanatların desteklenmesi
B) Yabancı kültürlerin bilinçsiz şekilde benimsenmesi
C) Ortak tarih bilincinin güçlendirilmesi
D) Millî bayramların coşkuyla kutlanması
5. Aşağıdaki olaylardan hangisi Türk milletinin birlik ve beraberlik ruhunu en güçlü şekilde ortaya koyduğu durumlardan biridir?
A) Toplumda farklı görüşlerin olması
B) Bireysel başarıların ödüllendirilmesi
C) Günlük alışverişlerde yapılan pazarlıklar
D) Doğal afetlerde yardımlaşma kampanyalarının düzenlenmesi
6. Aşağıdakilerden hangisi millî değerlerimizden biridir?
A) Teknolojik gelişmeler
B) Tarihî mirasımız
C) Kişisel başarılar
D) Bireysel çıkarlar